

Ministro Pirmininko sveikinimo žodis konferencijos „Pagarba mokytojui – pasitikėjimas mokykla“ dalyviams

2026-08-25

Gerbiamosios ir Gerbiamieji,

Nuoširdžiai sveikinu Jūsų forumą ir noriu su Jumis pasidalinti mintimis apie mokytojo vaidmenį laisvoje visuomenėje, laisvoje valstybėje.

Kodėl tai darau? Nes manau, kad mokytojo – laisvės saugotojo – vaidmuo šiandien primirštas. O jis – esminis.

Nelaisvi žmonės negali turėti valstybės, – sakė graikams Aristotelis.

Neįveikę lietuvių servilizmo, vergiškumo, neišsaugosime Lietuvos Respublikos, – prieš Antrąjį pasaulinį karą įspėjo mus Stasys Šalkauskis, Vytauto Didžiojo universiteto rektorius.

Neatsikratę vergo baimės, nesukursime laisvos tautos, laisvos visuomenės, – Sąjūdžio metais teigė daktarė Meilė Lukšienė. Pirmajame Sąjūdžio suvažiavime ji ragino:

„Pirmiausia būtina išstumti iš savo vidaus vergą. Jei to nepadarysime, užteks stipresnio treptelėjimo iš šalies ar net krašto viduje – ir vėl būsime vergai. Prievarta gimdo prievartą. O reikia gilaus žmoniškumo, orumo ir tautinės savigarbos, kuri įpareigotų mus elgtis pagarbiai su kiekvienu žmogumi ir gerbti teisybę, pirmiausia už ją kovoti... Dabar reikia savarankiškai mąstančių žmonių...“.

Savarankiškai mąstančių žmonių reikėjo Sąjūdžio metais – kad valstybę atkurtume. Jų reikia šiandien – kad laisvą valstybę ir savarankišką tautą išsaugotume.

Lietuvos valstybės neapgins tankai ir dronai, jei neturėsime laisvę ir tėvynę mylinčių, savarankiškai mąstančių, orių ir garbingų piliečių.

Taigi Lietuvos laisvė, Lietuvos nepriklausomybė – Jūsų, laisvus piliečius ugdančių mokytojų, rankose.

„Mokytojai – garbingiausias visuomenės luomas, jie – valstybės atrama, be laisvų mokytojų nebus laisvos Respublikos“, – kartojo Lietuvos intelektualai Renesanso laikais.

Turime tai atminti šiandien. Ir ne tik atminti. Turime gerbti mokytojo laisvę ir sudaryti visas sąlygas jo kūrybai. Nesavarankiški, instrukcijų užguiti, iš viešojo gyvenimo išstumti ar nuo jo atsiriboję mokytojai neišugdys laisvų ir atsakingų piliečių.

O laisvė negalima be „meilės lauko“, – tvirtino filosofas Arvydas Šliogeris. Be gyvo, tikro mokytojų ir mokinių ryšio, be kilnios mokytojų ir mokinių draugystės, kurios niekada nepakeis nei kompiuteris, nei dirbtinis intelektas.

Taigi šiandien Lietuvai reikia drąsios, pilietiškos, gyvenimui atviros, kuriančios mokyklos. Reikia mokyklos, kuri veiktų kaip maža laisva respublika. Ir politikų pareiga – padėti mokytojams su mokiniais tokią mokyklą auginti ir stiprinti.

Linkiu Jūsų forumui sėkmingo darbo, o visiems Jums – kūrybingų naujų mokslo metų.